

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Muutosehdotus eläinlääkintähuoltolakiin 285/2023, 20 § ja 22 §

Uuteen eläinlääkintähuoltolakiin tulee saada muutos siten, että kunta voi saada korvausta myös (285/2023, 20 § ja 22 §) kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan tekemän eläinsuojelutyön osalta.

Eläinsuojeluvalvonta kuuluu valtion kustannusvastuulle. Tällä hetkellä tehtävät hoidetaan kunnissa siten, että kunnat saavat korvauksen valvontaeläinlääkärien ja praktiikkaa tekevien kaupungineläinlääkäreiden ja kunnaneläinlääkäreiden tekemästä eläinsuojeluvalvonnasta. Muiden kuin eläinlääkärien tekemää työtä kunnille ei valitettavasti edelleenkään korvata, vaikka muutostarve on tiedostettu ja siitä on keskusteltu koko nykyisen eläinlääkintähuoltolain voimassaoloajan.

Suomessa on valtakunnallinen eläinlääkäripula. Eläinten hyvinvointilain mukaan myös kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat ovat eläinsuojeluviranomaisia. Eläinsuojeluvalvonnan turvaamiseksi olisi tärkeää, että myös heitä voisi palkata kuntien eläinsuojeluvalvontaan niin, että kunta saisi siitä myös korvauksen valtiolta.

Eläinsuojeluvalvonta tulee tehdä pääsääntöisesti parityöskentelynä. Tähän on perusteena työturvallisuus sekä asiakkaiden ja valvontaa tekevien viranhaltijoiden oikeusturva. Tämä on myös Eläinlääkäriliiton suositus ja nykyisin yleinen toimintatapa.

Praktikkoeläinlääkäri joutuu eläinsuojeluvalvontaa tehdessään usein valvomaan omia asiakkaitaan. Siksi praktikkoeläinlääkäri ei voi olla mahdollisen jääviyden takia ensisijainen työpari. Lisäksi eläinsuojeluvalvonnan tekeminen praktiikkatyön ohella on haasteellista, koska praktikkoeläinlääkärit vastaavat lain mukaan kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä. Eläinsuojelutarkastukseen pitää pystyä varaamaan aikaa.

Jääviyden vuoksi praktikkoeläinlääkäri voi joutua tulemaan kaukaa, oman praktiikka-alueensa ulkopuolelta, mikä lisää kustannuksia ja vaikeuttaa praktiikkatyön organisoimista.

Kunnan terveydensuojeluvalvontaan hoitavan viranhaltijan toimimisesta valvontaeläinlääkäriin työparina on erinomaista kokemusta Mikkelissä (Mikkelin seudun Ympäristöpalvelut) ja Iisalmessa (Iisalmen kaupungin ympäristöterveyspalvelut).

Ratkaisuihin päädyttiin, kun Mikkelin ja Iisalmen ympäristöterveydenhuollon yksiköissä ei saatu sijaista/vakituisia viranhaltijaa valvontaeläinlääkäriin virkaan. Myös praktikkoeläinlääkäreiden resurssit olivat niin tiukat, etteivät he kyenneet ottamaan pääasiallista vastuuta eläinsuojeluvalvonnasta. Terveystarkastajan palkkaaminen vastaamaan eläinsuojelutyöstä varmisti eläinsuojeluvalvonnan tehtävien lakisääteisen hoitamisen. Eläinten kliinisestä tarkastuksesta vastasivat praktikkoeläinlääkärit.

Kustannukset terveystarkastajan palkkaamisesta eläinsuojeluvalvontaan jäivät Mikkelissä ja lisämessä kuitenkin kokonaisuudessaan kuntatyönantajan maksettavaksi, eikä tämä käytäntö tule jatkumaan tai laajenemaan, jos valtio ei maksa tehtävästä korvausta. Terveystarkastajien palkkauskustannukset ovat kuitenkin huomattavasti pienemmät kuin eläinlääkäreiden.

Valtion nykyinen korvauskäytäntö johtaa siihen, että kuntiin palkataan ainoastaan eläinlääkäreitä eläinsuojeluvalvontatehtäviin, vaikka eläinlääkärin työparina voisivat työskennellä myös kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavat viranhaltijat, jotka ovat myös eläinsuojeluviranomaisia.

Koska kuntatyönantajalla on lakisääteinen velvollisuus järjestää riittävästi resursseja eläinsuojeluvalvontaan ja kiireelliseen eläinlääkäriapuun, järjestämisvastuun toteuttamiseen tulisi saada nykyistä paremmat mahdollisuudet ja ottaa huomioon valtakunnallinen eläinlääkäripula. Kunnan terveydensuojeluvalvontaan hoitavan viranhaltijan tekemän eläinsuojeluvalvontatyön mahdollistaminen korvaamalla myös heidän tekemänsä eläinsuojeluvalvontatyö kuntatyönantajalle olisi lisäksi myös nykykäytäntöä kustannustehokkaampaa.

Esitämme, että uuteen eläinlääkintähuoltolakiin tehdään muutos niin, että valtio korvaa eläinlääkäreiden tekemän eläinsuojelutyön lisäksi kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan tekemän eläinsuojeluvalvontatyön.